

23272

Ե Գ Ի Պ Տ Ա Կ Ա Ն
Ա Ի Ա Ն Դ Ա Վ Է Պ Ե Ր

Պ Ա Տ Ա Ն Ի Ի Ն

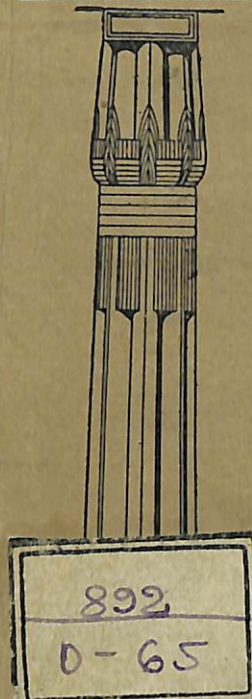
Գ Բ Ա Գ Ա Ր Ա Ն Ը

Հ Ա Տ ՈՐ Թ Ի Ի 40

Օ Ս Ի Ր Ի Ս
Տ Ա Յ Փ Ը Ն

Ե Ի

Ա Ս Օ

Դ. ՇԱՐԲ

Թիւ 4

Հրահարակութիւն «ՕՍՀԱԿ-ՄԷՆՐՈՊ» Տպագրատան

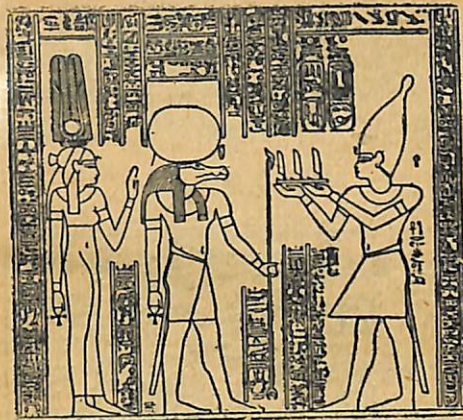
«ՊԱՏԱՆԻՒՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԸ»

1. Էսմիսոս եւ Ապողոն
2. Աֆսիոնոս
3. Թեաւոր Ձին
4. Պահով
5. Պանսորա
6. Եղիա եւ ուրիշ Պասմուածներ
7. Միսա
8. Անետուած Կայծր
9. Սմալկ
10. Մարդիկ ինչո՞վ կ'ապրին
11. Օկիբր
12. Թեսեոս եւ Լաբիւրինթոսի Վիշապը
13. Լինչի Արարաւի վերելք
14. Եվերես ինչպէս կը փորձեմագլցի
15. Հայաստան 2330 տարի առաջ
16. Էսիւրն — իր կեանքը եւ գիւտերը
17. ”
18. Արեւներ դեպի հիւսիսային բեւեռ
19. Պիգարո եւ Ինքայի գանձերը
20. Ուղեւորութիւններ Ամբիկէի մէջ
21. Հասան, ձննդուկ եւ Խուլ Խաչիկ
22. Վարդան Փլիլիկամեղաւի մը Դինը
23. Վահագ
24. Սասան Ծոեր
25. Կրակի դարը
26. Ծանրացած Կեղծամբ
27. Դարերը գլորեւով անիւք ստեղծեցին
28. Ասա, Հսի Լինկ Շին եւ Բրբին
29. Առաջին ժամացոյցը
30. Կրակի Ուժը
31. “Եւ եղեւ լոյս”
32. ”
33. Լոյսի հրաշալիքները
34. Նոր ուժեր՝ նոր օրեր
35. ”
36. Նրբ պիտի տանին գիտութեան յաղ-
բանակը....

892

0-65

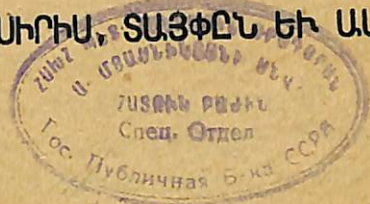
380 Գ Դ խ.

2898

\$ 2003

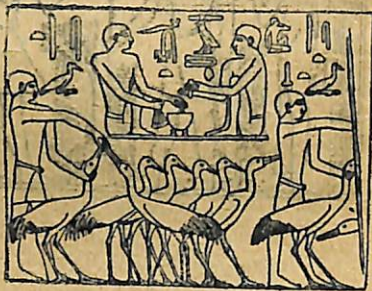
ՕՍԻՐԻՍ, ՏԱՅՓԸՆ ԵՒ ԱՍՕ

2685

(18714-58)

2464-60

ՕՍԻՐԻՍ ՊԱԼԱՏԻՆ ՄԷՋ

Եւ պատահեցաւ որ Թագաւորը օր մը լսելով իրենց մօտ գտնուող այս օտարականներու մասին հրամայեց որ Օսիրիս ներկայացուի իրեն։

— Ո՞վ էք և ուրկէ կուգաք, հարցուց Թագաւորը երբ Օսիրիս առաջին անգամ բերուեցաւ իր ներկայութեան։

— Ճամբորդ մըն եմ, պատասխանեց Օսիրիս, որ հեռուէն՝ լսած ըլլալով Եգիպտոսի և անոր բնակիչներու մասին, եկայ տեսնել այս գեղեցիկ երկիրը։ Ես կուգամ Մլուէն։

— Ի՞նչ էր այդ երկրին անունը, հարցուց Թագաւորը մեծապէս հետա-

բըրքրուած։ Առաջին անգամն է որ կը լսենք անոր մասին, մինչդեռ մեր բանակները շատ հեռու անկեր արշաւելով նորտեղեկութիւններ կը բերեն մեզի ամբողջ աշխարհի մասին։

— Արեւմտեան երկիր մըն է ան, մարդուն հասողութենէն շատ հեռու վայրմը....

— Բայց ըսէ՛, ու՞ր է անոր ճամբան. կը փափաքինք տեսնել այդ երկիրը։ Դժուարութեանց մասին մի խօսիր, ինչպէս որդուն կըցար զաւ մինչեւ հոս, մենք ալ կրնանք ճամբորդել մինչեւ քու հայրենիքդ։

— Ձէք կրնար, տէ՛ր արքայ։ Ըսի արդէն թէ՛ ոչ մէկ մահկանացու կարող է մօտենալ անոր սահմաններուն։ Այնքան հեռու է իմ երկիրս և այնքան դժուարին անոր ճամբան։

— Ուրեմն դու՞ն ալ պիտի չկըրնաս վերստին տեսնել քու երկիրդ։

— Ողջութեանս՝ ո՛չ, կրնայ պատահիլ որ չմեռած ուղղութիւմ դէպի հոն,

առանց սակայն յուսալու որ կենդանութեանս հասնիմ անոր դռները։

— Կը լսենք որ բացառիկ կարողութիւններով և մեծ գիտութեամբ օժտուած մէկն ես, յարկց թողաւորը։ Կը փափաքինք որ արքունիքիս անդամներուն և մոգերուն սորվեցնես քու գիտցածներդ։

— Սիրով... պատասխանեց Օսիրիս, բայց չեմ կրնար, անշուշտ, խեղճ հպատակներուդ մօտ սկսած գործս լքել։ Հարկ է ինձ շարունակել զայն և կըրցածիս չափ օգնել իրենց....

Այսպէս, Օսիրիս սկսաւ ամէն օր պալատ հանդիսել և մասնակցիլ պալատականներուն խորհրդակցութեանց։ Օր չէր անցներ որ իրմէ նոր բան մը չսորվէին, Իզուր կը խնդրէին որ Անիին տունը ձգելով բնակութիւն հաստատէ իրենց մօտ։ Օսիրիս չէր ուզեր ձգել մէկը՝ որ առաջին անգամ բարեկամական վերաբերմունք ունեցած էր իրեն հանդէպ։

Յաճախ կը պատահէր որ, խօսակցութեան պահուն, Օսիրիս Անիի մեհեանին և հոն ներկայացուած անտուածներու մասին խօսելով կը հասկցնէր թէ որքան փուճ բաներու կը հաւատային տակաւին: Այսպէս ան առիթը կ'ունենար ուսուցանելու ճշմարիտ Աստուծոյ մասին, որ զիրենք ամէն վտանգէ զերծ կը պահէր, և այնքան առատօրէն կը հոգար իրենց պէտքերը, Կը պատմէր թէ արեւը, իր լոյսովն ու կենսատու տաքութիւնովը խորհրդանշին էր Աստուծոյ զօրութեան և փառքին, Նեղոսը, որ կեանքն էր իրենց բերրի դաշտերուն, մէկն էր Անոր պարգեւներէն՝ ուղղակի երկինքէն շրջուած: Կը սորվեցնէր թէ ազնուօրէն ապրելով կարելի էր մարդոց շահիլ երկնային կեանք մը յաւիտենական, ապրելու համար նոյնիսկ հոն ուր Մեծն Աստուած ինքն կ'ապրի մեծ փառքով:

ՕՍԻՐԻՍԻ ՈՅԺԸ

Այսպէս անցան օրեր, ամիսներ և տարիներ, Եւ պատահեցաւ որ, թագաւորին ընդունելութեան օր մը, Օսիրիս ատեանէն ներս մտնելով հոն ժողովուած ազնուականներու մէջ նշմարեց երիտասարդ զինուորական մը, որ շատոնց որպէս տիպար զինուոր և քաջարի ու զըւարթ մարդ ուշադրութիւնը գրաւած և շահած էր իր համակրանքը: Այս առթիւ սակայն շատ ակնարկ գտնելով զայն Օսիրիս մօտեցաւ անոր, և ձեռքը անոր ուսին դրած հարցուց.

— Ի՞նչ ունիս, Հօտէպ, ինչո՞ւ մէկդի քաշուած կը տխրիս փոխանակ ընկերներուդ հետ զուարճանալու:

— Ո՛չ ոք կը խօսի հետս, ո՛չ ոք կրնայ համարձակիլ խօսելու... պատասխանեց երիտասարդը դառնօրէն: Չե՞ս գիտեր թէ եթէ իմ հետս խօսիլըդ իմանայ, թագաւորը քեզ ալ շնոր-

հազուրկ պիտի ընէ:

Օսիրիս այն ատեն նկատեց թէ պալատականները իրենք իրենց մէջ փոփոխալով գաղտագողի կը դիտէին Հօտէպը, նշանակալից նայուածքներ փոխանակելով իրարու հետ:

Եւ հասկնալով ամէն ինչ, դարձաւ երիտասարդ սպային և հարցուց.

— Ի՞նչ յանցանքով ամբաստանուած ես:

— Յանցանքս այն է որ չկրցայ մեծաւորներուն դարպասել, ոչ ալ կրցայ տեսնելով եղած անիրաւութիւնները լռել: Այսպէս շատ մը թշնամիներ ունեցայ, որոնք հոս ամբաստանած են զիս որպէս արքային կեանքին դաւադրող մը, և այսօր պարտիմ պատասխանել այդ ամբաստանութեան:

— Ահ, այդպէս ուրեմն, ճշմարտութեան և քաջութեան հակառակողներ ալ կան հոս:

Եւ կա՛նաց մը հեռացաւ երիտասարդին քովէն, խօսելու համար քրոնա-

պետին, որ քիչ մ'անդին հասած էր:

Այդ պահուն փողերը ծանուցին թագաւորին գալուստը, և ատեն մը ամէնուն ուշադրութիւնը գրաւեցին բոլոր այն խնդիրները որոնք կը ներկայացուէին անոր դատաստանին:

Վերջապէս կարգադրուեցան օրուան բոլոր խնդիրները: Բայց այս անգամ փոխանակ ըստ սովորութեան սրահէն մեկնելու, Փարաւոնը իր գահին վըրայ նստած՝ խոժոռ դէմքով մը դիտեց բոլոր ներկաները, և երկար լռութենէ մը ետք հարցուց.

— Մեր ծառաներէն Հօտէպ հո՞ս է:

— Հո՞ս, Տէ՛ր արքայ, պատասխանից երիտասարդը, և յառաջանալով ծննդադրեց անոր առջեւ:

— Անհաւատարմութեամբ ամբաստանուած ես, կը լսենք որ մեր գահին դէմ դաւադրութիւն մը կը խտրհիտարքել. այս ամբաստանութեան դէմ ըսելիք բոն մ'ունի՞ս:

— Կը խնդրեմ որ Տէրս հաճի աւելի

մանրամասնորէն թուել եղած ամբաստանութիւնները, պատասխանեց Հօտէպ:

Թագաւորին դէմքը մռայլեցաւ: Ե՛րբ հպատակ մը համարձակած էր արքային խօսքը ստոյգ և վերջնական չնկատել: Բայց կանչեց դիւանապետը և հրամայեց կարգաւ ամբաստանագիրը:

— Տէ՛ր արքայ, այսու ծառագ Հօտէպ, հրամանատար բանակի, կ'ամբաստանուի արքայական զահիդ և նուիրական կենացդ դէմ դաւադրութեամբ: Կ'ամբաստանուի նաեւ անով որ ան աշխատած է ուրիշներն ալ դաւադրութեան հրաւիրել, խնդրելով որ դարձակցին իրեն: Նոյնպէս, որպէս հրամանատար Ձեր վեհափառութեան հարաւային բանակին ան կ'ամբաստանուի զինուորներու մէջ դժգոհութիւն սերմանելով, որպէս զի անոնց օգնութեամբ կարենայ իր չար մտադրութիւնները ի գործ դնել:

— Պատասխան', հրամայեց թագաւորը, երբ աւարտեցաւ ամբաստանագրին ընթերցումը:

— Որո՞նք են զիս ամբաստանողները, նորէն հարցուց Հօտէպ հանդարտօրէն:

Թագաւորը աւելի մռայլեցաւ, և

— Հոգ չէ թէ որո՞նք կ'ամբաստանեն քեզ, ամբաստանութիւնը լսեցիր, ուէ ըսելիք մ'ունի՞ս:

— Ոչինչ, Տէր արքայ, բացի անկէ որ բոլորովին սուտ զրպարտութիւններ են ամէնը՝ վատաբար նիւթուած թըշնամիներու կողմէ, պատասխանեց անվախ երիտասարդը: Ո՛հ, Տէ՛ր, դուք զիտէք իմ ծառայութիւններս, գիտէք թէ որքան հաւատարիմ եղած եմ ձեզի, և ես կը վստահիմ թագաւորիս պատուոյ և արդարագիրութեան զգացումներուն և կեանքս կը յանձնեմ իրեն: Ըրէք ինչ որ կ'ուզէք...

Վայրկեան մը վարանեցաւ դատաւորը, բայց շուտով կրկին տեղի տալով իր բարկութեան:

— Յանցանքդ մահով պատժելի է, և յանցաւորութիւնդ հասաւորուած է:

Տարէ՛ք... :

Երիտասարդը արագ նայուածք մը նետեց չորսդին: Շատ երիտասարդ էր դեռ, և կեանքը՝ քաղցր: Բայց հոն ժողովուած հազարաւոր դէմքերուն մէջ իրեն կարեկցող ոչ մէկը նշմարելով ըզզաց իր անյոյս կացութիւնը, և դառն ժպիտ մ'երեւին՝ դարձաւ զինք դուրս առաջնորդելու սպասողներուն:

— Այսպէս թագաւորը առանց դատաւարութեան կը դատաւարարէ լսուեցաւ յանկարծ Օսթրիոյ շրթներէն որ աննշմար մօտեցած էր գահին: Իր փորձուած հաւատարիմ ծառաները առանց ունկնդրութեան մահուան դատաւարտել անոր պատիւ թէ անպատուութիւն կը բերէ...

Բոլոր ներիպները ապշութեան ակամայ հետ աչ մ'ալձակեցին և հսկայ սրահին մէջ տիրեց սարսափապաշտ. յրդուած մը: Թագաւորը ինքն ալ պահ մը շուարած չկրցաւ խօսիլ բայց վերջապէս ճիգով մը ինքզինք ժողովե-

լով գոչեց.

— Հոս վայելած շնորհներէդ չվաճած կ'երեւիս: Խօսքս խօսք է: Եթէ մեր դռներուն մէկ հիւրը չըլլայիր այս անբարտաւանութիւնդ պիտի արժանացնէր նաեւ քեզ այն բախտին որուն ենթարկուեցաւ այս անհատարիմը: Մէկդի անցիր և մի՛ խառնուիր մեր գործերուն. այլապէս...

— Եւ սակայն կը պահանջեմ որ արդար ըլլաս հանդէպ անոր: Չպիտի...

— Տակաւին կը համարձակի՞ս խօսիլ, գոռաց թագաւորը բարկութեամբ: Հեռացուցէք այս խենթը եթէ ոչ զինք կ'սպաննեմ կեցած տեղը և տէգը ըսկըսաւ դողալ ձեռքերուն մէջ:

— Տեղէս չեմ շարժիր մինչեւ որ ծառադ Հօտէպին արդարութիւն ընես պնդեց Օսթրիո հանդարտօրէն և պաղարնութեամբ:

— Ճաշարձը գոչեց թագաւորը և

վեր ցատքերով ահա անմտութեանդ ար-
ժանաւոր պատիժը և տէգը ուղղեց դէ-
պի Օսիրիս:

— Կա՛ց, պատասխանեց Օսիրիս
ձայնով մը որ երկնից որոտմանց պէս
դողացուց սրահը իր հիմերէն:

Անոր ձայնէն ջլատուած՝ անշարժ
կեցաւ թագաւորը և նիզակը ձեռքէն
ինկաւ կրանիթեայ սալայատակին վրայ:

Պալատականները բոլորն ալ ապշա-
հար կը դիտէին այս ամէնը: Բոլորն
ալ անկարող շարժելու կամ խօսելու:

Այդ ատեն Օսիրիս կը թուէր ըլ-
լալ ահեղ ատուած մը որ հոն գահին
առջեւը՝ մէկ ձեռքը վեր բռնած աչքե-
րէն կրակ ժայթքեցնելով կը տիրէր
ամբողջ աշխարհի:

Ու ահա կամաց մը իր ձեռքը վար
առաւ Օսիրիս և թագաւորը տակաւ
արթնցաւ իր ապշութենէն:

— Եթէ քայլ մըն ալ առած ըլ-
լայիր, ըսաւ Օսիրիս, այս վայրկեանիս
հոգիդ պիտի ճամբորդէր դէպի Տուատի

անդնդախոր վիհերը: Գիացի՛ր որ քեզ
ու բոլոր շրջիներդ բնաջինջ կորսնցնելու
ուժ ունիմ: Հիմա արձակէ հաւատա-
րիմ ծառայ Հօտէպը և պատժէ անոր
կեանքին դէմ դաւող նախանձոտ հակա-
ռակօրդները: Անգամ մըն ալ մի գրգռեր
բարկութիւնս, այլ յիշէ և վախցիր:

Եւ սարսափահար բազմութիւնը
տակաւին չսթափած իր ապշութենէն,
Օսիրիս աննշմար անհետացաւ անոնց
մէջէն:

ՕՍԻՐԻՍ ԱՐՔԱՅ ԹԵՓԷԻ

Այս գէպքէն քիչ յետոյ թագաւորը հիւանդանալով մեռաւ: Ժառանգորդ չունէր ան, ուստի աշխուականներն ու պետական բարձրաստիճան պաշտօնատարներ անոր յաջորդին ընտրութեան ձեռնարկելով՝ խնդրեցին Օսիրիսէն որ հաճի իրենց թագաւոր պսակուել:

Օսիրիս նախ մերժեց, բայց տեսնելով որ ընդհանուր բնակչութիւնն ալ կ'ուզէր իր թագադրութիւնը, և՛ հակառակ իր մերժումին, ուրիշ մը չէին ընտրեր որպէս թագաւոր վարելու պետութեան գործերը, ընդունեց անոնց խնդրանքը, որպէսզի այդ մեծ հօտը առանց հովուի չմնայ:

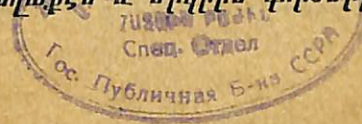
Օսիրիսի և Իսիսի թագադրութեան փառաւոր հանդիսութիւններուն յաջորդեցին խաղաղութեան և անդորր, ար-

դիւնաւէտ աշխատանքի երկար տարիներ:

Ստանձնուած բարձր այդ պաշտօնը երբեք արդելք մը չեղաւ որ Օսիրիս դադրի ժողովուրդին բարօրութեան համար նախապէս սկսած աշխատանքը շարունակելէ: Նոյնպէս Իսիս, թէ որպէս թագուհի և թէ որպէս զթութեան առաքեալ, ժողովուրդին ամէնէն խոնարհ դասակարգերուն մէջ իսկ շարունակեց իր բարեգործութիւնները:

Օսիրիս սկսաւ տտկաւ ընդարձակել իր երկրին սահմանները և շատ մը ուրիշ ժողովուրդներ յարեցան անոր իշխանութեան, յաղթուելով ոչ թէ Օսիրիսի զէնքի ուժէն, այլ պարտուած անոր քաղցր լեզուէն, բարի սրտէն, արդարասիրութենէն, և իրենց սորվեցուցած խաղաղասիրութեան ոգիէն:

Կը պատահէր յաճախ որ Օսիրիս իր նոր ժողովուրդներուն այցելութեան ելլելով ամիսներ կը բացակայէր իր մայրաքաղաքէն և երկրին գործերը կը

մնային Իսիսին, Իմաստուն, կորովի,
արդարադատ պետական անձնաւորու-
թիւն մը կը դառնար ահա Իսիս, որ
արդէն ծանօթ էր ամէնուն որպէս զը-
թասիրտ խնամակալուհի մը: Այսպէս,
մինչ Օսիրիս կը վայելէր ամէնուն յար-
գանքն ու հպատակութիւնը, Իսիսին կը
վիճակէր գրաւել ամենուն սիրտը, ան-
վերապահ սէրը և խորին երախտագի-
տութիւնը:

Նմանը չտեսնուած փառքի օրեր
էին այդ օրերը Իսիսին և Օսիրիսին,
Խաղաղութեան, յաջողութեան, զոհու-
նակութեան և երջանկութեան աննա-
խընթաց շրջան մըն էր այդ ատենը հին
եգիպտացիներուն:

Եւ սակայն այդ երջանիկ օրերը
համբուսած էին....

ԶԱՐԸ ԿՈՒԳԱՅ

Օր մը Թեփէի արքայական պալա-
տին դրան առջեւ երեւցաւ օտարական
մը, խուճբ մը զինեալ հետեւորդներով:
Բարձրահասակ, զօրաւոր մէկը կ'ե-
րեւէր ան: Այնքան դաժան դէմք մը
ունէր, սակայն, որ պահակը խորհեցաւ
թէ աշխարհիս ամէնէն տղեղ արարածն
էր, որ մօտեցած էր, այդ առաւօտ,
Օսիրիսի տան: Հսկայ իրանին երկու
կողմերէն թուփօրէն կախուող զոյգ մը
երկար թեւեր, կարճ և հաստ վզի մը
վրայ թառած մեծ գլուխ մը, փշանման
ցցուող յօնքեր, հաստ տափակ քիթ մը,
տասնեակ մը վէրքերու խոր սպիւներով
ծածկուած հրէշային դէմք մը և մա-
նաւանդ դէմքին վրայ դառն հեգնանքի
ժպիտի մը մշտական արտայայտութիւ-
նը գրոշմող ճեղքուած վերին շրթունքը
անոր կուտային այնքան քստմնելի տեսք

մը, որ պալատին քաջարի պահակն իսկ զարհուրեցաւ անկէ, բայց վերջապէս ինքզինքը ժողովելով հարցուց.

— Ո՛վ էք և ինչ կը փնտռէք հոս:

— Օսիրիսին պալատն է այս, հարցուց օտարականը փոխան պատասխանի:

— Օսիրիսի պալատն է, այո՛: Ի՞նչ կ'ուզէիք:

— Գնա՛, պատմէ իրեն թէ եղբայրը, Տայիլըն, եկած է և կը փափաքի ողջունել զինք, պատասխանեց հսկան:

— Դո՛ւն, իր եղբա՞յրը... բացադանչեց պահակը, և խնդաց բարձրաձայն:

Անկարելի կը թուէր իրեն որ այսպիսի հրէշ մը իր աստուածաման վեհապետին եղբայրն ըլլայ:

Օտարականը բարկացաւ:

— Եղբա՛յրը, այո՛... Հիմա վազէ, լուր տուր իրեն... այլապէս այս դռները զլխուդ իջեցնելէ ետք յոշուած լէշդ ազդաւներուն կեր կը զըրկեմ. և իր սպառնալիքը աւելի արժեց:

Նելու համար երկարեց ձեռքը դրան սիւներէն մէկուն ու սկսաւ ցնցել զայն, հիմնայաւակ սարսելով պահակատան պատերը:

Պահակը խորհեցաւ վայրկեան մը և իմաստութիւն համարեց երկար չվիճաբանիլ այսպիսի հսկայի մը հետ և ընկերներէն մէկուն նշան ըրաւ ներս հաղորդել եղբւրթիւնը:

Շատ չանցած սպասաւորը վերադառնալով յայտնեց թէ Օսիրիս կը հըրամայէր ներս ընդունիլ օտարականները, և պատիւներով առաջնորդել զանոնք ընդունելութեան սրահը:

Տայիլըն մեծարանքներով ընդունեցաւ պալատէն ներս, ուր դահլիճին սանդուխին վրայ Օսիրիս կ'սպասէր իր եղբօր:

Երկու եղբայրները սիրով ողջագուրուեցան և Օսիրիս խնդրեց Տայիլընէն բնակիլ իր մօտ, ուր իրեն համար մասնաւոր յարկաբաժին մը կը պատրաստուէր արդէն:

Տայփըն իր եղբոր հրաւերը ընդունեց նենգամիտ ժպիտով մը, որ շատերուն կողմէ նկատուեցաւ որպէս կեղծ և չարագուշակ արտայայտութիւն մը, մինչ Օսիրիս ինքն ալ իր սովորական, բարի, անհոգ ժպիտը կորսնցուցած կ'երեւէր:

Այդ օրունէ սկսեալ, երջանիկ, խաղաղ հասարակաց այն կեանքը, որ յատկանշական եղած էր Օսիրիսին իշխանութեան օրերուն, վերջացաւ կարծես: Երկրագործներուն ինչպէս նաև քաղաքացիներուն միջեւ անհանգըստութեան նշաններ սկսան երեւիլ ամէն կողմ: Թէ ինչու ամէն ինչ այսպէս փոխուեցաւ, ոչ ոք կրնար բացատրել, և ոսկայն մարդոց մէջ դժգոհութեան նշանները երթալով կը շատնային. արտասովոր երեւոյթ մ'ալ կար—շատ մը աննշան բաներ կուռի պատճառ կ'ըլլային: Ամէն ոք ընաղղօրէն կը ցանկար այդ օրերուն ուր Տայփըն տակաւին չէր եկած ընակելու իր եղբոր մօտ:

Կառավարական գործերուն մէջ մաս, բաժին չունեցաւ Տայփըն, Օսիրիս այդ մասին շատ զգոյշ եղած էր, քանզի գիտէր թէ կարելի չէր անոր վստահիլ հանրային ոեւէ պաշտօն:

Այսպէս Տայփըն, առանձին և ինքզինքնալ մնացած սկսաւ յաճախ օրերով շաբաթներով բացակայիլ պալատէն, աշխատելով իր պարապոյ ժամերը որսորդութեամբ անցնել:

Իր բացակայութեան թեփեցիք կը վերսկսէին զգալ խաղաղ և երջանիկ օրերու միտմարանքը: Ոչ ոք կը վրստահէր Տայփընին, ընդհակառակն շատեր կը գուշակէին թէ անոր որսորդութեան ցուցուցած սէրն ու յատկացուցած ժամանակը ուրիշ բաներ չէին եթէ ոչ իր վատ ծրագիրները քօղարկելու միջոց ու պատրուակներ:

Օսիրիս, հասկցած իր եղբոր նենգամտութիւնը, կ'ապրէր մեծ զգուշութեամբ, իսկ իր ականայ բացակայութեանց ընթացքին Իսիս այնքան մեծ

արթնամտութեամբ կը վարէր պետական
բոլոր գործերը որ Տայիւրն երբեք ա-
ռիթը չէր ունենար դադանաբար քաղա-
քէն հեռանալու, միշտ զայն հետապօտե-
լու, իր գործերը լրտեսելու համար մի
քանի հաւատարիմ ծառաներ կը զըր-
կուէին իր ետեւէն:

Այսպէս անցան տարիներ, Օսիրիս
և Իսիս կ'աշխատէին բարեւաւել իրենց
հպատակներուն վիճակը, մինչ Տայիւրն
կ'սպասէր յարմար առիթի մը, ամբողջ
այդ գեղեցիկ երկիրը իրեն տէպհակա-
նայնելու համար, երկար տարիներ, ու-
րոնց ընթացքին՝ Տայիւրնին իր եղբօր
հանդէպ անուցած ատելութիւնը երթա-
լով աւելի կը սառնականար:

ՏԱՅՓԸՆ ԿԸ ՍԿՍԻ ԳՈՐԾԵԼ

Անդամ մը, Տայիւրն երկար օրեր
իր սենեակէն դուրս չելաւ:

Իր որդիատութիւնը հարցնող բոլո-
րին կտրուկ պատասխան մ'ուէր միայն.
«Հաճեցէք առանձին ձգել զիս»: Նոյն-
իսկ իր հետեւորդները չէին կրնար բան
մը հասկնալ իրմէ և իրենց տիրոջ այս
արտասովոր ու խիստ անտարբեր վերա-
բերմունքէն քաջալերուած իրենց անվա-
յել ընթացքը այն ատիճան յառաջ տա-
րին որ պալատին վերատեսուչը ստիպուե-
ցաւ բանտարկել անոնցմէ մի քանին, բայց
անոնք նոյն իսկ արգելքի տակ, գաղտ-
նօրէն կը շարունակէին իրենց անպա-
տուաբեր ընթացքը, անձնատուր զինիի
և շատ մ'ուրիշ խայտառակութեանց:

Տայիւրն կը շարունակէր իր նախընտ-
րած առանձնութիւնը, երբեմն նոյն-
իսկ կը մերժէր բերուած կերակուրնե-

րուն դպիւլ. Եւ ծառաները սորվեցան խոստալիլ իր բարկութենէն:

Օր մը, նորէն իր անկողնին վրայ պառկած կը մտաւար Օսիրիսի նենգամիտ հիւրը, երբ յանկարծ տեղէն ցատքելով գոչեց, գիւային ծիծաղ մ'արձակելով:

— Այսպէս անկարելի է... այլեւ չեմ կրնար սպասել... պէտք է գործել...

Եւ մօտենալով սենեակին միւս անկիւնը դրուած տախտակէ ձանք սնտուկին, բացաւ զայն և անոր մէջէն հանեց ընտիր կերպասէ զգեստացու մը:

Եզիպտացոց ընդհանրապէս գործածած կերպասներէն չէր այդ կտորը: Աւելի թեթեւ, աւելի նուրբ էր, և արեւին լոյսին մէջ ծիածանի գոյներով կը փայլէր:

Հագուադիւտ այս հագուստացուն իր հետն առած, Տայփըն ձգեց իր սենեակը և գնաց փնտռելու Օսիրիսը:

Պատահմամբ Օսիրիս առանձին էր

այդ պահուն, երբ տեսնելով իր եղբայրը, գիմաւորեց զայն և հարցուց սրտմեց.

— Ի՞նչպէս ես, եղբայրս, կը յուսամ անհանգստութիւնդ բոլորովին անհետացած է:

— Բոլորովին անհետացած... պատասխանեց Տայփըն ուրախ ձայնով թեթեւ մը խնդալով: Այո՛, բոլորովին անհետացած... շնորհակալութիւն ձեր եղբայրական, սիրալիր հոգածութեան համար, և ահա ինչան երախտագիտութեանս, պզտիկ նուէր մը բերած եմ Ձեզի: Տեսէ՞ք, կը հաւնի՞ք այս ընտիր կերպասը...

— Որքա՛ն գեղեցիկ է, պատասխանեց Օսիրիս: Ասոր նմանը չկայ այս երկրին մէջ:

— Ուստի կը վայելէ որ թագաւոր մը կրէ զայն: Եթէ եղբայրս ընդունի զայն, կրնայ աննման պարեգօտ փրշնուիլ անկէ, արժանի իր արքայական կազմին:

— Շնորհակալ եմ առատաձեռնոր-
թեանէդ, պատասխանեց Օսիրիս, կ'ըն-
դունիմ այս եզական նուէրը, Գալով
անոր կարուելուն, կը խնդրեմ, մի մը-
տահոյուիք, արքունի դերձակները ինչ-
պէս յիշեցիք կրնան անկէ ընտիր պա-
րեգօտ մը պատրաստել ինձ:

— Ո՛հ, սակայն ոչ, այդ պիտի նը-
շանակէր վտանգել ամէն ինչ: Ես զի-
տեմ ճարտար արուեստագէտ մը որուն
գործը այնքան կը դերազանցէ պալա-
տի դերձակներունը որքան այս կեր-
պասին հիւսուածքը կը տարբերի Եգիպ-
տոսի սովորական կերպասեղէններէն:
Միայն թող տուէք որ անհրաժեշտ չա-
փերն պունեմ, հաճոյք մը պիտի ըլլայ
ինձ զայն պէտք եղածին պէս շինել
տալ:

— Ինչպէս որ կ'ուզէք, հաւանե-
ցաւ արքան, և ոտքի ելլելով կեցաւ
որ Տայփըն կերպասը չափէ իր հասա-
կին, գլխէն մինչեւ ոտքերը:

— Բայց ուշադրութիւն, այդ հա-

դուստը գլուխս ակամէջը պիտի չառնէ
անշուշտ, խնդաց Օսիրիս, տեսնելով որ
Տայփըն իր ամբողջ հասակին բարձրու-
թիւնը կը նշանակէր կերպասին վիայ:

— Ո՛հ, ներողութիւն, ի՞նչպէս սը-
խալեցայ, կեղծեց չարը, և նոր չափ
մ'առնելով նշանակեց Օսիրիսի ոտքերէն
ուսին բարձրութիւնը և մի քանի ուրիշ
չափեր ալ առնելէ ետք, — լմեցաւ, շու-
տով կը պատրաստուի, ըսաւ Անմիջապէս
կը մեկնիմ իմ զայն դերձակիս տանելու
համար:

Տայփըն վազեց իր յարկաբաժինը,
և հետեւորդները ժողովելով ճամբայ
ինկաւ, ընտրելով հարաւային ուղղու-
թիւն մը: Շատ չանցած հասան փոքր
տնակ մը, ուր Տայփըն անմիջապէս ձիէն
վար ցաքելով ուղղուեցաւ դէպի գուռը,
կերպասի կտորը թելին տակն առած,
մինչ իր հետեւորդները բաւական հե-
ռու կը սպասէին իրեն:

Օսիրիսի նենգամիտ եղբայրը եր-
կար ատեն մնաց այդ խորճութիւն մէջ:

Եւ եթէ խրճիթին մօտն ըլլայինք պիտի զարմանայինք լսելով որ խօսակցութեան նիւթը հազուադէպ կարելու մասին չէր որ կը դառնար: Մանաւանդ աւելի պիտի զարմանայինք նկատելով, որ տնակէն մեկնած պահուն, Տայիբըն տակաւին այդ կերպսը թեւին տակը բռնած էր: Պզտիկ խումբը վերստին ճամբայ ինկաւ, և երկու օր երկու գիշեր ճամբորդելով վերջապէս հասան ուրիշ տնակ մը, ուր իջնելով Տայիբըն ձգեց կերպսը, և կարգ մը հրամաններ տալէ ետք նորէն, ճամբայ ելաւ և տասընեօթը օր անդադար ճամբորդելէ ետք հասաւ Լոզովպիոյ մայրաքաղաքը:

Քաղաք հասնելուն, Տայիբըն առանց ժամանակ կորսնցնելու ուղղութեամբ արքայական պալատը, ուր անմիջապէս ներս ընդունուելով առաջնորդուեցաւ թագուհւոյն անձնական լընդունելութեան պահը:

— Ի՞նչպէս, յաջողեցա՞ր, հարցուց

թագուհին մեծ հետաքրքրութեամբ:

— Ո՛չ տակաւին, պատասխանեց Տայիբըն, թշուառականները միշտ արթուն են: Կը վախնամ Իսիս կը տարակուսի վրաս, ո՞վ դիտէ կարելի է ծրագիրներըս ալ ծանօթ ըլլան իրեն:

— Ո՛չ տակաւին... կրկնեց թագուհին յուսահատ, միշտ նոյն բանը կը կրկնես կը խորհէի թէ այս վերջին անգամուն բաւական ինքնավստահութեամբ ճամբայ ելար:

— Սերելի Ասօ, պատասխանեց Տայիբըն աւելի մօտենալով, ոչ ոք կըրնար ինձմէ աւելի բան մ'ընել, բայց առաջին քայլը ճարպիկութիւն, վարպետութիւն և հնարամտութիւն կը պահանջէ և ոչ պարզ քաջութիւն և բազկի ուժ. վերջն է որ որքան բազկի բիրտ ուժ ցուցնենք այնքան լաւ պիտի ըլլայ:

— Լաւ, ինկ հիմա՞...

Նոր ծրագիր մ'ունիմ. Ահա թէ ինչու մինչեւ հոս եկայ կրկին, եթէ միայն կարենամ Օսիրիսը իր պահա-

101

ՏԴԱՐԱՆ «ՍԱՀԱԿ-ՄԵՍՐՈԲ»
SAHAG-MESROB PRESS
25 SH. TEWFIK, CAIRO